

PARAULES D'AMOR

La iaia Josepa va néixer per fer de iaia enrotllada, mimant-nos i consentint-nos. Sempre l'hem tingut a prop com si fos una xiqueta de la nostra edat. Ara ja no ho pot fer perquè l'hem hagut de portar al Centre Sociosanitari Santa Tecla Llevant i per això tots estem molt tristos. Sobretot la mama que mai no plora però sempre té els ulls inflats i vermells.

Avui he vist com la meva germana, la Júlia, agafava un sobre de color violeta amb una margarida enganxada com a segell d'entre les rampoines que la mama ha portat de casa iaia. M'ha costat cinc euros convèncer-la perquè em deixi llegir la carta amb ella.

Estimada filla:

Aviat arribaré als setanta anys, una edat prou madura per poder-me alliberar del meu petit secret. Jo vaig ser Ella.

Ella em va estimar tant... Jo me l'estimo encara. Plegats vam travessar una porta tancada.

L'any 59, quan van entrar les tropes de Fidel Castro a l'Havana i van exiliar al Dalai-lama del Tibet, el Joan Manuel Serrat i jo vam començar a descobrir el món amb els ulls, no gaire innocents, dels quinze anys. I jo vaig ser Ella, i només jo, l'única que va travessar amb Ell la porta tancada al mateix instant.

Els seus pares l'havien matriculat d'intern a la Laboral de Tarragona per fer el batxillerat d'indústria minera. Es veu, però, que "el noi del Poble Sec" preferia més tombar per l'entorn que no pas anar a les classes. Ens vàrem conèixer, com no podia ser d'altra manera, davant dels despullats. El meu cosí, el Guillem, company de la laboral, el passejava per la Rambla presentant-li la Tarraco Imperial mentre la Montserrat de Cal Cendra i jo anàvem a tocar ferro.

Va ser meravellós! Plens de vida i amb ganes de conèixer món, ens agradava perdre'ns per la riba degradada del Francolí, un espai ben poc

transcorregut que ens oferia l'aixopluc necessari per iniciar-nos en la descoberta dels nostres cossos. Protegits pels capvespres càlids d'un hivern benèvol i la posterior primavera riallera, ens esmunyíem entre somriures ofegats i mans terriblement àgils cap als marges atapeïts d'una vegetació còmplice que, ens acollia silenciosament, en el camí costerut i tendre d'iniciació a la sexualitat. Va ser bonic, volgut, intens i curt. Només va durar uns mesos. Després ens vàrem acomiadar marxant per portes diferents. Ell va trigar set anys per escriure la cançó i un any més per publicar-la. El seu EP, va ser el primer en català en arribar al número u a tot l'estat espanyol. Encara ara, se'm fa estrany que el meu primer amor i la descoberta del meu cos s'hagin convertit en cançó universal versionada i traduïda per tot.

- Que fort la iaia Josepa! S'ho va fer amb el Serrat!

- I al Francolí, ecs, quin fàstic...

Ella, com us ho podré dir, era tot el meu món llavors quan en la llar cremaven només paraules d'amor...

Més confessions. No era ben bé una llar de foc on cremàvem les paraules d'amor, més aviat eren les primeres flamarades dels cigarrets sense marca que portaven sorpresa al seu interior. I jo no era tot el seu món llavors. Ell i Ella, o nosaltres, teníem alguns móns compartits. La nostra família, la recerca de la Llibertat, l'un per l'altre o els amics revolucionaris eren alguns dels nostres móns. Ell continuava amb el món particular de la música i jo amb el de la ciència. Finalment hi havia un món que superava tots els altres, l'estimat Barça. Recordo que abraçats a la platja de Salou, amb un transistor que en prou feines se sentia, vam celebrar tal i com es mereixien Ramallets, Kubala i Manchón, la copa del malparit generalísimo.

- Estem parlant de la iaia porreta?

- Porreta, follonera i futbolera! Després diran de nosaltres.

Paraules d'amor senzilles i tendres. No en sabíem més, teníem quinze anys. No havíem tingut massa temps per aprendre'n, tot just despertàvem del son dels infants.

Qui senti per primer cop aquest fragment pensarà que es tracta d'una balada nostàlgica d'un amor adolescent, una cançó cursi, ensucrada i sensiblera escrita per algun noieta amb el cervell estovat. Jo, en canvi, penso que són paraules de mel i de fel. La nostra mel n'era molt de senzilla i tendre. Sovint, però, pervertíem aquelles paraules amb la fel rabiüda de la nostra joventut fent que esdevinguessin complicades i amargants. El són dels infants havia estat molt agradable, el despertar prematur dels nostres quinze anys era molt més inquietant.

- Vols dir que la iaia Josepa va començar als quinze anys?

- No home, no potser. A la seva època era impossible!

En teníem prou amb tres frases fetes que havíem après d'antics comediants. D'històries d'amor, somnis de poetes, no en sabíem més, teníem quinze anys...

Aquells meravellosos anys, protegits per una foscor imposada, ens vam començar a autoanomenar progres. Avui, els joves en diuen indignats. Ja saps que la dictadura feixista ens intentava aniquilar i que l'única alternativa que teníem era recórrer a la clandestinitat. I com ens agradava ser progres llegint autors clandestins! Es veu que, pel campus de la Laboral, els llibres prohibits guanyaven, i amb avantatge, als llibres de text. Preníem de la tauleta de dormir dels pares traduccions d'autors comunistes, alguns amics ens passaven publicacions d'origen desconegut, i l'Anastàsia de la biblioteca ens ajudava a conèixer els escriptors, poetes i dramaturgs catalans, alguns encara vius, que escrivien des de l'exili. Com la Mercè Rodoreda que en els seus Vint-i-dos Contes, pintava una realitat de l'amor no tant bonica com la que jo estava visquent. Llegíem revistes subversives i a tot arreu hi trobàvem missatges prohibits entre les línies acceptades per la censura. Ens acostàvem als nous músics i intentàvem colar-nos o organitzar assemblees i altres actes sense que ens descobrissin. Meravellosos quinze anys divertits i prohibits!

- Apa, la iaia Josepa era una iaia guerrera!

- I alternativa! Potser serà independentista...

Ella qui sap on és, ella qui sap on para. La vaig perdre i mai més he tornat a trobar-la.

Amb l'arribada de l'estiu, Ell acabaria els estudis, i amb el títol de torner – fresador a punt de tocar, no li quedava cap altre remei que tornar a Barcelona, al seu estimat Poble Sec. Vam decidir plegats que no volíem privar-nos de la nostra llibertat. No va ser una decisió trista. Mai. Va ser molt generosa. Tampoc ens vam perdre l'un a l'altre si no que ens vàrem complementar amb noves coneixences, nous amors, nous reptes i alguna victòria. Tots dos teníem vint-i-tres anys quan va escriure la cançó, ja feia vuit anys que ens havíem allunyat i no em va semblar necessari explicar-li a ton pare que jo havia estat Ella. Ell no ha dit mai qui era Ella. Jo li agraeixo, i molt.

- T'imagines si no haguessin tallat?

- Si, tindríem peles i ja m'haguessin comprat la moto

Però sovint en fer-se fosc, de lluny m'arriba una cançó. Velles notes, vells acords, velles paraules d'amor...

Acabo de saber que se'm farà fosc més de pressa del que em pensava. Tinc Alzheimer. Aviat es pondrà el sol, serà una posta lenta i progressiva que anirà apagant les espelmetes dins la meva memòria. D'aquí a poc no et coneixeré ni a tu ni als teus fills i no vull que tinguis por ni que sentis llàstima. Acabes de llegir que vaig començar a viure una vida intensa des de molt jove. Poc t'ho podies pensar que jo vaig ser Ella si sempre m'has vist com a mare, defensora de la física quàntica i una mica esbojarrada.

Aquesta carta te l'escriu abans no se'm faci massa fosc i la cançó s'allunyi, per demanar-te, si tu vols, que al capvespre de la meua vida, amb una tendre abraçada em xiuxiuegis velles notes, vells acords, velles paraules d'amor...